

Samenwerking lukt

LVV, LVSU EN LIBERALES ORGANISEREN TWEE GESLAAGDE CONGRESSEN

Voorzitter Clair Ysebaert kondigde tijdens zijn nieuwjaarspeech eerder dit jaar aan dat het LVV samenwerking zou zoeken met het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU) en de onafhankelijke liberale denktank Liberales. Na de succesvolle samenwerking met LVSU op 29 april jl. rond het thema 'Africa, not a common destination' werd op 13 mei jl. een tweede colloquium georganiseerd. Ditmaal in samenwerking met Liberales over internationale veiligheid.

Voorzitter Clair Ysebaert benadrukte in zijn inleiding het belang van de drie voornoemde organisaties als verenigingen waar men nog de tijd neemt om na te denken over maatschappelijke thema's buiten de dagelijkse partijpolitiek. Voorzitter Ysebaert stelde eveneens vast dat er nog interesse bestaat voor deze activiteiten aangezien de zaal in het Gentse NH Hotel helemaal volgelopen was.

Lees meer op blz. 3, 4, 5 en 6.

Europese slijtage

Sinds Frankrijk en Nederland "neen" zegden tegen de Europese Grondwet is het op Europees vlak bijzonder stil geworden. Te stil, als we de Belgische premier Guy Verhofstadt mogen geloven. In een opvallende toespraak voor het Europees parlement te Brussel heeft Verhofstadt voor de vlucht vooruit gepleit. De reflexieperiode heeft volgens hem niets opgeleverd. De oververdovende stilte rond het Europees project werkt verlamdend. Er moet opnieuw werk gemaakt worden van de ratificatie van de grondwet en de Europese integratie.

Verhofstadt heeft reeds eerder in zijn manifest "De Verenigde Staten van Europa" (1) de vinger op de wonde gelegd. Het is typerend voor hem: op het juiste moment, in moeilijke omstandigheden, met doorgronde ideeën de forcing voeren. Als iedereen in het peloton slaapt, kromt hij de rug en demarreert. Het doet denken aan de tijd toen hij de liberale partij op sleeptouw nam, de burger een gezicht gaf in zijn manifesten en de weg naar regeringsdeelname voorbereidde.

Hij kiest nu ook op Europees niveau voor deze strategie. Het stoort hem de jongste tijd mateloos dat Europa in zijn crisis blijft vastzitten, dat men liever voor het afwachten en de besluiteloosheid kiest, eerder dan verder te bouwen aan de uitbreiding van de Europese Unie en de versterking van de politieke macht. De eerste opdracht volgens de premier voor de "Verenigde Staten van Europa" is het ontwikkelen van een gemeenschappelijke strategie die een antwoord biedt op de twee grote sociaal-economische uitdagingen waarmee Europa kampt: de globalisering en de vergrijzing. De EU wordt door een te zwakke economische groei en een te hoge werkloosheid geteisterd. En daarop komt er nu geen afdoende antwoord. Het nieuwe Europa zal ook zijn inspanningen op het vlak van onderzoek en ontwikkeling moeten verhogen. Eén Europese ruimte van justitie en veiligheid is nodig om de grensoverschrijdende criminaliteit beter aan te pakken. Tenslotte ziet Verhofstadt een gezamenlijk leger en één buitenlands beleid. Dat Europa tijdens de Irak-oorlog nooit met één stem kon spreken, is nog altijd voor hem een doorn in het oog.

Ondanks de mokerslag die Europa

kreeg na de afwijzing van Nederland en Frankrijk van de Europese Grondwet, is wat nu gebeurt zeer nefast voor de verdere Europese ontwikkeling. Bovendien begrijpt hij niet dat de reflectieperiode nog wordt verlengd omdat er verkiezingen zijn in Nederland en Frankrijk, of dat er een nieuw voorzitterschap op komst is. Gewenning en slijtage krijgen helaas de overhand.

En Verhofstadt spaart in zijn analyse de nationale leiders van die landen niet. Ze hebben al te lang bij de bevolking een te negatief beeld van de EU opgehangen. Europa was een Kafkaïaanse bureaucratie, een geldverslindende machine. Ouderen, die de tweede wereldoorlog nog meemaakten, beseffen nog wel dat alleen een stevig Europa tot langdurige vrede, vooral in de Balkan en de nieuwe democratieën in de gewezen Sovjet-Unie, kan leiden. Maar jongeren lopen niet warm voor het Europees project. Ze studeren aan andere universiteiten, genieten van Europese onderwijsprojecten, zoals Erasmus, voor hen

"Voor premier Guy Verhofstadt is er maar één optie voor Europa: doorgaan met de ratificatie van de grondwet. Elk land heeft het recht zich over de grondwet uit te spreken."

is Europa een evidentie. Té evident, misschien.

Verhofstadt zoekt de oorzaken van het falen in de angst bij de mensen. Angst voor het verlies van werk in een groter Europa, door de toestroom van goedkope Oost-Europese arbeidskrachten naar het Westen. Angst voor het afbrokkelen van de sociale zekerheid. Verder leeft er angst voor het verlies van de eigen identiteit in het grotere geheel. Tenslotte is er de gerechtvaardigde angst voor een toename van de criminaliteit. Oost-Europese bendes die onze contreien komen onveilig maken. Angst voor terrorisme en fundamentalisme.

Ondanks deze twijfels en angst gelooft Verhofstadt in een sterk Europa dat goed en efficiënt werkt. Geen Europa dat enkel op papier zijn grenzen openstelt, maar de

burger een project biedt dat aanspreekt en inspireert.

Politiek kiest Verhofstadt voor een Europese federatie, een politiek Europa op basis van een communautaire en federale sokkel. Een politieke instelling die op basis van een grondwet, haar lidstaten respecteert in hun autonomie en bevoegdheden, maar die op haar eigen terrein een autonome actie ontwikkelt. En dit betekent voor Verhofstadt: niet meer met de remmen dicht rijden.

De Belgische premier wil ook dat de unanimiteitsregel bij beslissingen wordt afgeschaft of tot een strikt minimum wordt beperkt. Hij pleit niet voor de weg van de harmonisering waarbij voor alle landen absolute waarden worden opgelegd. We moeten volgens hem eerder de weg van de convergentie nemen, met het vastleggen van bandbreedtes, maxima en minima waarbinnen elke lidstaat zijn economie kan moderniseren. Daarbij verwijst hij naar de invoering van de euro, die er niet was gekomen zonder een sterke communautaire motor.

Daarom wil Verhofstadt dat er een initiatief komt om de zogenaamde Eurogroep te versterken omdat een gezamenlijke aanpak met 25 landen blijkbaar onmogelijk is. Met dien verstande dat niemand uit die groep kan uitgesloten worden.

Blijft uiteindelijk de vraag wat er met de Europese grondwet moet gebeuren. Het opzij schuiven van de grondwet? De goeie stukken eruit pikken? De keuze van de referenda volgen, dus minder Europa?

Voor Verhofstadt is er maar één optie: doorgaan met de ratificatie van de grondwet. Elk land heeft het recht zich over de grondwet uit te spreken. Tegenover tweemaal "neen" in Frankrijk en Nederland staat er immers vijftien keer "ja" in andere Europese landen. Verhofstadt is van mening dat de landen die de ratificatie stopzetten, ze uit democratisch oogpunt opnieuw moeten opstarten.

En daarvoor is er politieke moed nodig (2).

**Guy Verhofstadt,
De Verenigde Staten van Europa. Uitg. Houtekiet.
92 blz.**

De toespraak van premier Guy Verhofstadt vindt u op www.premier.fgov.be

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Piet van Brabant - Sorellaan 27 - 8670 Koksijde

Hoofredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflextc.be

Vormgeving:

Ilde Cogen ilde.cogen@vld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Hebben Afrika en het westen een toekomst?

“Geschiedenis leeft, ook in Afrika. Het debat over de toekomst van dat vervloekt continent wordt overschaduwd door het verleden. Zowel bij de voormalige kolonies als bij de kolonisatoren heeft die periode onuitwisbare sporen nagelaten. Willen we het debat over Afrika op een zinnige manier voeren, mogen we niet vastraken in de getrokken sporen. Dan moeten we leren uit de geschiedenis zonder de koloniale erfzonde ons denken te laten verlammen.”

Dit is zowat de samenvatting van het Afrika-congres dat het Liberaal Vlaams Verbond en het Liberaal Vlaams Studentenverbond samen organiseerden. Voor die samenwerking tekende het LVV met Bram Machtelinckx, LVSU-voorzitter, Jean-Jacques De Gucht, secretaris van het LVSU en talrijke sympathisanten van beide verenigingen die het congres in Brussel bijwoonden.

“Centrale vraag was of het westen op humanitair, militair en economisch vlak nog een rol te vervullen heeft in Afrika”, zo weten Jean-Jacques De Gucht en LVSU-bestuurslid Dries Holvoet. Hoe zit het met de Belgische verantwoordelijkheid in Congo? Hoe zal Afrika evolueren en wat zijn de oorzaken van de Afrikaanse malaise?

“Laat ons daarom beginnen met op een andere manier samen te werken met Afrika”, zo weet LVSU-secretaris Jean-Jacques De Gucht.

“Zo moeten we afstappen van de idee dat elk Europees land afzonderlijk zijn Afrikaanse ontwikkelingssamenwerking moet organiseren. Een verregaande Europese samenwerking is niet alleen noodzakelijk om vlugger resultaat te bieden, het zou er tevens ook voor zorgen dat er geen tegenstrijdige signalen worden gegeven.”

We hebben Afrika toch lange tijd vanuit een zeker paternalisme benaderd?

Jean-Jacques De Gucht: “Dat klopt. De ontwikkelingssamenwerking moet niet vanuit een paternalisme georganiseerd worden, waar de Afrikaanse bevolking liefst geen inbreng in heeft. Integendeel. De idee van middelen te geven aan de leidende politieke klasse, met andere woorden te vertrek-

ken vanuit een topdown-strategie, is verkeerd en houdt dikwijls enkel corrupte staatsleiders in stand. Wij zijn er van overtuigd dat de economie vanuit een bottom-up strategie moet worden gestimuleerd. Zo zorgt men er niet alleen voor dat er financiële middelen zijn voor initiatieven, maar ook dat er een individuele economische ontplooiing van de bevolking kan plaatsvinden.”

Gaat men wel genoeg de juiste mensen bereiken?

Dries Holvoet: “Wel, natuurlijk moeten we erop toezien dat de verschillende initiatieven een breed stuk van de bevolking kunnen bereiken en niet enkel een kleine groep mensen. Net zoals we erop moeten toezien dat de middelen die we aan de politieke klasse geven ten goede komen van de respectievelijke bevolking en niet het eventueel corrupte regime in stand houden.”

Is de staat hierbij een betrouwbare partner?

De Gucht: “Dat betekent niet dat de staat geen cruciale rol te spelen heeft. Denk maar aan de nationale veiligheid. De veiligheid die nodig is om een democratie te hebben. De veiligheid die ervoor zorgt dat de bevolking medezeggenschap heeft en haar rechten kan verdedigen. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan artikel 17 van de Universele Verklaring van de Mensenrechten, het recht op eigendom. Het eigendomsrecht is, zoals de Latijns-Amerikaanse econoom Hernando De Soto overdonderend aangetoond heeft, essentieel om een economische ontwikkeling door te komen. Het is dus belangrijk dat westerse regeringen erop toezien, met de financiële stok achter de deur, dat Afrikaanse staten

zich concentreren op hun essentiële taken, interne veiligheid en het waarborgen van de rechten van ieder mens. Op deze manier kan men proberen corruptie tegen te gaan en ervoor zorgen dat inderdaad aan de toekomst gewerkt kan worden.”

Moet het westen daarvoor niet eerst in eigen boezem kijken?

Holvoet: “Iedereen is het erover eens dat “goed beleid” de sleutel is om een verdere economische ontwikkeling van Afrika te bewerkstelligen. Alleen zouden zowel de Verenigde Staten als Europa zich moeten realiseren dat zij zelf een tegenstrijdig beleid voeren. Enerzijds investeren de VS en de EU in ontwikkelingshulp. Anderzijds worden zowel door de EU als de VS enorme bedragen in de vorm van subsidies in de landbouw gepompt. Puur protectionisme. De voordelen voor de eigen bevolking zijn twijfelachtig, over de nadelen voor de Afrikaanse markt maakt niemand zich nog illusies. Tientallen miljoenen van de armste mensen

ter wereld kunnen hierdoor niet deelnemen aan de vrije concurrentie die de basis van het kapitalisme is. Moest Afrika de mogelijkheid hebben één procent meer aandeel te hebben in de wereldexport, zou dit overeenkomen met vijfmaal het totale bedrag aan ontwikkelingshulp dat Afrika krijgt.”

Het antwoord is dus niet “paternalisme”?

De Gucht: “Neen. Het geloof in de kracht van het individu gaat verder dan huidskleur. Een nieuwe manier van samenwerken met Afrika is dus aan de orde, waar het individu en niet de staat de belangrijkste rol speelt. Waar de staat de veiligheid van het individu waarborgt en zijn rechten verdedigt. Waar de EU en de VS Afrika een kans geeft economisch te groeien. Enkel op deze manier kan Afrika de toekomst van de Afrikaanse bevolking veiligstellen.”

Internationale (on-)veiligheid:

Voorzitter Clair Ysebaert kondigde tijdens zijn nieuwjaarspeech eerder dit jaar aan dat het LVV samenwerking zou zoeken met het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSF) en de onafhankelijke liberale denktank Liberales. Na de succesvolle samenwerking met LVSF op 29 april jl. rond het thema 'Africa, not a common destination' (zie blz. 3) werd op 13 mei jl. een tweede colloquium georganiseerd. Ditmaal in samenwerking met Liberales.

Voorzitter Clair Ysebaert benadrukte in zijn inleiding het belang van de drie vernoemde organisaties als verenigingen waar men nog de tijd neemt om na te denken over maatschappelijke thema's buiten de dagelijkse partijpolitiek. Voorzitter Ysebaert stelde eveneens vast dat er

nog interesse bestaat voor deze activiteiten aangezien de zaal in het Gentse NH Hotel helemaal volgelopen was.

Bijna 100 aanwezigen luisterden daarna naar een inleiding tot de studiedag door Egbert Lachaert, voorvoerder van de denktank Liberales, die

op grond van een rapport van de Verenigde Naties, "Report of the High Level Panel on Threats, Challenges and Change" genaamd, de huidige globale uitdagingen inzake (on)veiligheid schetste. Lachaert legde daarbij de nadruk op het feit dat armoede, ziekte, ecologische problemen, misdaad en oorlogen elkaar voedende factoren zijn en dat onveiligheidsbestrijding dus niet kan verengd worden tot een louter debat over de militaire aanpak of controlemaatregelen die al te vaak de liberale grondrechten in het gedrang brengen (zoals het recht op privacy, het recht op een eerlijk proces, etc.).

Vrije markt als motor van welvaart

Na deze inleiding kwam het eerste luik van de studiedag omtrent "de rol van vrijhandel als motor voor welvaart" aan bod. Het discussiepanel bestond uit Ilse Rubbrecht (ACV-studiedienst) enerzijds en Dirk Verhofstadt (kernlid

van Liberales en auteur van het boek 'Het menselijk liberalisme, een antwoord op het antiglobalisme') anderzijds. Het paneldebat werd ingeleid door Mathias De Clercq (zijn bijdrage las u in het vorig Volksbelang-nummer).

Tijdens het paneldebat stelde Ilse Rubbrecht het belang voorop van een sociale en ecologische regulering ter zake. De bestaande internationale instellingen, in casu de Internationale Arbeidsorganisatie (I.A.O.), dienen deze regels afdwingbaar te stellen. Rubbrecht hamerde op de relevantie van thema's als kwaliteitsvolle tewerkstelling en het respect van fundamentele werknemersrechten. Verder stelde het lid van de ACV-studiedienst dat ontwikkelingslanden hun grenzen pas zouden moeten kunnen openen als zij enige vorm van ontwikkeling hebben bereikt. Alvoorens grenzen te openen, moeten ontwikkelingslanden enig niveau van welvaart hebben gegenereerd, aldus Rubbrecht.

oorzaak en remedie

Dirk Verhofstadt hekelde de uitwassen van een losgeslagen kapitalisme. Hij verzette zich met klem tegen het markt-fundamentalisme. Antiglobalisten wijzen terecht op de enorme armoede in de wereld en de milieuvervuiling, maar bieden geen eenduidig alternatief, aldus Verhofstadt. Hij stelde dat het antwoord precies ligt in het systeem dat ze het felst belagen, namelijk het democratisch en economisch liberalisme. De problemen zijn niet het gevolg van te veel liberalisme, maar van een gebrek aan liberalisme. Alleen een echte vrije markt kan zorgen voor minder armoede en meer welvaart in de wereld. Verhofstadt pleitte dan ook voor de afschaffing van de importbeperkingen voor producten uit arme landen en concurrentievervalsende landbouwsubsidies. Net als Rubbrecht, beklemtoonde Verhofstadt de nood aan de afdwingbaarheid van sociale en ecologische normen. In dit kader pleitte Verhofstadt, in navolging van Noreena Hertz, voor de oprichting van een Wereld Sociale Organisatie, als tegenhanger van de Wereldhandelsorganisatie.

Internationale instellingen

Het middengedeelte van de studiedag stond in het teken van de rol van internationale instellingen in het bewaken van de internationale veiligheid. Een eminent discussiepanel bestaande uit Prof. Rik Coolsaet (Universiteit Gent), Dominique Struye de Swielande (Belgisch ambassadeur bij de NAVO) en Luc De Brabander (VZW Vrede) debatteerde een uur lang over de rol van de VN, de NAVO en de verschillende visies op internationale instellingen. Het debat werd ingeleid door Philippe De Backer, kernlid van Liberale. In zijn inleidende toespraak besprak hij de kritiek en de crisis waarin verschillende internationale instellingen zich vandaag bevinden. Maar tegelijk hield hij een pleidooi voor realisme, hierbij refererend aan Rawls, waarbij "Oplossingen voor internationale veiligheid en fundamen-

tele veranderingen aan internationale instellingen zich afspelen binnen de grenzen van de gegeven realiteit, van het politiek haalbare en het globaal machtsevenwicht". Vervolgens was het de beurt aan het panel waarbij prof. dr. Coolsaet als eerste opmerkte dat het ondanks de vele problemen toch goed ging met de wereld en de visie op internationale instellingen vaak gekleurd wordt door de perceptie van de realiteit. Er is dus helemaal geen reden tot pessimisme. Dominique Struye de Swielande pleitte toch voor een genuanceerd beeld van de globale verhoudingen en uitdagingen waarbij de huidige problemen toch niet te onderschatten zijn. Hij stelde dat men realistisch dient te zijn over de problemen die zich momenteel stellen en de uitdagingen die ons nog te wachten staan. Luc De Brabander hield een pleidooi voor een breder concept van veiligheid dat verder gaat dan enkel militaire veiligheid. Ook sociaal-economische, culturele en politieke veiligheid en stabiliteit moeten worden beschouwd als essentiële componenten van (internationale) veiligheid. Het debat zette zich geanimeerd verder wanneer Ludo De Brabander ook het concept van de preventieve interventie in het debat bracht. Hierbij stelde prof. Coolsaet ook de vraag naar de uitbreiding van de rol van de NAVO naar het politieke vlak. Struye de Swielande maakte duidelijk dat de NAVO altijd opereert binnen een mandaat en op vraag van de VN en gedurende de afgelopen 50 jaar een factor van stabiliteit en vrede is geweest. Ook het 'anti-amerikanisme' kwam aan bod, waarbij Prof. Coolsaet duidelijk maakte dat de kritiek op de VS vooral gericht is op haar beleid en rol in internationale instellingen en niet zozeer naar de Amerikanen zelf. Het debat werd afgesloten met een discussie met de zaal, maar duidelijk was dat het debat over internationale instellingen langer mag en kan duren dan de toegewezen 50 minuten.

Internationale (on-)veiligheid: oorzaak en remedie

Opbouw van een staat

Om tegemoet te komen aan de globale onveiligheid en instabiliteit die eruit voortvloeit, richtten we ons in het derde en laatste deel van onze studiedag op de problematiek van de opbouw van instellingen. Een omgeving van veiligheid en rechtvaardigheid impliceert bijvoorbeeld een integer politieel apparaat en een onafhankelijke rechtsmacht. Onderwijs en sociale voorzieningen, nu al onlosmakelijk deel van de Europese staten, moeten eveneens voor iedereen toegankelijk zijn. Ten slotte moeten de mensen in alle vrijheid hun eigen politieke leiders kunnen kiezen en bij onvrede deze weer kunnen afzetten.

Marc Bossuyt, professor Internationaal Recht in Antwerpen en betrokken bij de redactie van de Congolese grondwet, sprak met vuur over het democratiseringsproces in Congo. De belangrijkste problemen bij de komende vrije verkiezingen zijn onder andere van logistieke aard (het oprichten van kiesbureaus, centraliseren van stembrieven,...) en van administratieve aard (25 miljoen mensen zijn geregistreerd). Bovendien zijn de voorwaarden voor een democratie, zoals een veilige en stabiele omgeving, een grondwettelijk systeem, een burgerlijke samenleving, enz. nog niet gerealiseerd. Hij stelde dat men ondanks al deze problemen er voor gekozen heeft verkiezingen te organiseren om toch enige legitimiteit aan de bestaande regering te geven, hopen dat het land vervolgens zal kunnen verdergaan.

Meester Jean Flamme, ex-vice-voorzitter van Advocaten zonder Grenzen en in het verleden betrokken bij de genocideprocessen in Rwanda, sprak over het belang van een werkende justitie. Na een zwaar conflict moet een bevolking haar gruwelijk verleden kunnen verwerken en het spreken van recht vormt daar een belangrijk onderdeel van. Flamme heeft ook gewezen op het belang van het internationale strafrecht en de recent

opgerichte internationale tribunalen. Volgens Flamme blijft het ook noodzakelijk daarnaast de plaatselijke mechanismen te ondersteunen.

Geen privatiseringen

Jos Geysels, in een vorig leven voorman van de Agalev (thans Groen!) en nu Belgisch Ambassadeur voor Institutionele Opbouw, had het over het belang en de problemen om een systeem van sociale voorzieningen op te bouwen. Bovendien blijkt de internationale gemeenschap hier tegen te werken. Zo voert de Wereldbank een beleid van privatisering: onderwijs en gezondheidszorg dienen door de privé-sector te worden uitgevoerd. Dit is voor hem onaanvaardbaar.

Een aantal bijkomende vragen uit het publiek maakten duidelijk dat het thema een complexe aangelegenheid is die vele subthema's aanraakt die op zich al het voorwerp kunnen vormen van lange debatten. Een conclusie was wel dat men bij iedere aanpak steeds respect moet hebben voor de

lokale gebruiken en cultuur. Een neo-koloniale houding is niet wenselijk.

Conclusies

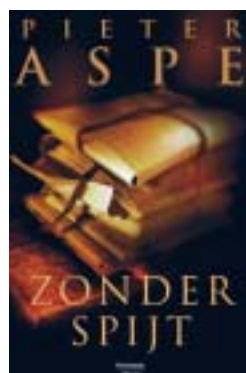
Slotspreker Karel De Gucht, Belgisch minister van Buitenlandse Zaken, benadrukte in zijn toespraak dat instabiliteit vaak te wijten is aan het falen van staten. Dit kan in twee richtingen: het ontbreken van

een functionerende overheid of een te veel aan overheid. Ook de gewezen Amerikaanse Onderminister van Buitenlandse Zaken Chester Crocker is van oordeel dat "falende staten" de belangrijkste bedreiging voor de internationale veiligheid en vrede vormen. Dé grote uitdaging bestaat er dan ook in dat we deze landen de weg van de

vrede en de stabiliteit helpen terug te vinden zodat ze opnieuw hun toekomst in eigen handen kunnen nemen. Voor landen als België bestaat er dan ook een taak om goed bestuur in deze landen te helpen creëren. Het Congo-beleid kan op dit vlak een voorbeeld vormen.

Nieuw in de successaga van Pieter Aspe

De maanden van het spannende boek komen eraan. Vakantielectuur! Tijd voor een nieuwe Pieter Aspe. De negentiende in de successaga van rechercheur Pieter Van In. Meteen op nummer één van de Vlaamse top-pers.

Adieu Dan Brown en je drie bestsellers de Da Vinci Code, de Delta Deceptie en Het Bernini Mysterie. Aspes uitgever meldt trots dat er al meer dan een miljoen Aspe-boeken over de toonbank gingen, een unicum voor Vlaanderen. Aspe schrijft nu al een tijdje twee thrillers per jaar. Te veel van het goede? Lezer, haast je, want tegen de Boekenbeurs in november komt beslist Aspes twintigste misdaadverhaal met zijn poli-ciersformule weer aan de verkoop-smacht.

Vertalingen

Zijn boeken worden intussen in Duitsland, Frankrijk en Brazilië vertaald. De bekende Duitse uitgever Fischer heeft de rechten op alle Aspes gekocht. Ook in Nederland gaat men slangetje staan voor Aspe: "Vlamingen schrijven anders dan hun Nederlandse collega's-misdaadauteurs.

Het taalgebruik is fraaier, je treft mooie stijffiguren aan, vergelijkingen, metaforen. Een genot om te lezen, vergeleken met de gemiddelde Nederlandse thriller..."(Gijs Korevaar in De Haagsche Courant). In "Zonder Spijt", Aspes recentste, maakt een journalist zich zorgen over een collega die sinds enkele dagen niet meer is komen opdagen. Hij stapt naar de politie, rechercheur Van In dringt de flat van de vermiste journalist binnen en treft er zijn levenloze lichaam aan, met een door twee kogels doorboorde schedel. Van In verneemt dat de vermoorde journalist op het punt stond ophefmakende details over de Bende van Nijvel aan het licht te brengen. Het spoor leidt naar de weduwe van de substituu-t die destijds het onderzoek leidde en die later in verdachte omstandigheden is overleden. De notities van de substituu-t blijken verdwenen te zijn. De rest is voorspelbaar voor Aspe-adepten:

Pieter Van in, zijn geliefde Hannelore en zijn collega Versavel komen in een maalstroom van gebeurtenissen terecht waarin zij ei zo na kopje-onder gaan.

"Zonder Spijt" belandde, zoals het de voorbij jaren stilaan de gewoonte is geworden, in de toptien terwijl de boekhandelaren nog bezig waren het boek in de rekken te zetten. Zonder Spijt draagt de kenmerken van een 'klassieke' Aspe: een aardig maar klein plot, niet echt gezocht, zelfs niet bijzonder origineel (welke Vlaamse misdaadauteur heeft het op een of andere manier nog niet gehad over de Bende van Nijvel, gefundenes Fressen in het Vlaanderen van de voorbije decennia). In Zonder Spijt zit echter opnieuw vaart, en het is allemaal niet te ingewikkeld. Aspe schrijft nu eenmaal niet voor een elite, maar voor 'het volk'. Zijn boeken hebben iets van televisievertier.

Een sprookje

Het Aspe-sprookje begon in 1995. Sindsdien heeft hij stug doorschrijvend een groot en populair oeuvre opgebouwd. Zijn debuut, Het Vierkant van de Wraak, was een schot in de roos, geschreven in de beste traditie van de Vlaamse policier, zoals Jef Geeraerts het hem had voorgedaan. In dit eerste verhaal wordt beetje bij beetje het duistere verleden van één van de machtigste mannen van Brugge ontrafeld. Van In had toen als adjudant-commissaris een pijnlijke scheiding achter de rug, drinkt al zoveel Duvels dat het een raadsel is hoe hij kan functioneren. Bovendien wordt hij opgescheept met Hannelore Martens, "de meest sexy substituu-t van West-Vlaanderen". Nummer twee, De Midasmoorden (1996), dat al het goede van zijn debuut bevestigde, gaat over paniek, chaos en

misdaad in Brugge, dat geregeerd wordt door een tycoon met corrupte CVP-politici. In De Kinderen van Chronos (nummer 3, 1997) leven Van In en Hannelore samen en krijgen zij te maken met een rechts-radicalen groep, neemt een minister van Buitenlandse Zaken deel aan orgieën en wordt gealludeerd op 'Dutroux revisited', met Belgische roze balletten.

De Vierde Gestalte (nummer 4, 1998) draait rond een satanisch genootschap dat uiteraard slachtoffers maakt, terwijl Pieter en Hannelore een kindje krijgen. Antieke pistolen met een Agatha Christie-achtige plot - staan centraal in Het Dreyse-incident (nummer 5, 1999). In Blauw Bloed (nummer 6, 2000) laat Aspe zich inspireren door het onwettig kind dat koning Albert met Kerstmis 1999 aan het volk opbiechtte en dat allemaal terwijl Hannelore door een jeugdvriendje wordt 'benaderd'. Dood Tij (nummer 7, 2000) ontleent zijn titel mede aan een man die op het strand tot aan de nek in het zand van de vloedlijn ligt.

Corrupte politiek

Een afrekening in het Minnewaterpark en een kunstdiefstal zorgen voor Zoen-offer (nummer 8, 2001). Vagevuur (nummer 9, 2001) zit dan weer vol dubbele bodems en refereert o.m. naar martelingen in Chili en Belgische kruimelschandalen. Corrupte politici en zakenlieden komen opnieuw aan bod in De Vijfde Macht (nummer 10, 2002), naast een bezoedelde justitie en zelfs een Van In die door gekonkel over een vermeende verkrachting op non-actief wordt gesteld. Niet voor lang, hoewel in Onder Valse Vlag (nummer 11, 2002) Van In chantabel wordt gemaakt door een minister in een verhaal over discutabele politieke connecties na moord en

zelfmoord op een heel gezin.

Sommige critici vonden dat Pandora (nummer 12, 2003) leed aan formuleslijtage. Een oude moordzaak wordt door Van In heropend waarna de geschiedenis zich blijkt te herhalen door een nieuwe moord: was Aspe onder invloed van de Britse BBC-serie 'Waking the Dead'?

In 13 (nummer 13, 2003)- Aspe schrijft nu regelmatig twee boeken per jaar - willen Van In en Hannelore trouwen, maar zij worden verstoord door een complot rond seriemoorden. Hun wittebroodsweken (in Argentinië) zijn in Tango (nummer 14) nauwelijks achter de rug of zij moeten een in de Brugse hotelsector opererende maffia ontmaskeren. Onvoltooid Verleden (nummer 15) is dan weer gesitueerd in het milieu van neo-nazi's en De Nieuwe Orde. Casino (nummer 16) gaat niet alleen over roulette, casino's en gokkers maar ook over privékliniekt toestanden van plastische chirurgen. Voor Ontmaskerd (nummer 17) trekt Aspe naar de carnaval van Blankenberge met als centrale figuur een introvert met een 'afkomstgeheim'. In Grof Wild (nummer 18) tennisslotte trekt een echtpaar naar een afgelegen chalet in de Ardennen om er hun zilveren huwelijksjubileum te vieren. Dat leidt tot nachtmerries...

Hiermee en met Zonder Spijt eindigt de successtory van Pieter Aspe beslist niet. "Het voordeel van mijn drie hoofdpersonages is dat je er honderd boeken over kunt schrijven zonder dat het je begint te vervelen" vertelde Aspe onlangs in een interview. Nog honderd?

John RIJPENS

Zonder Spijt. Pieter Aspe, uitg. Manteau, 312 blz. paperback 19,95 euro, gebonden: 24,95 euro.

“Als je geen mp3-speler kan kopen, dan pik je hem”

Veiligheidsexpert
Brice De Ruyver
ontleedt toenemend
geweld in de
samenleving

Professor Strafrecht aan de RU Gent en veiligheids-expert van premier Guy Verhofstadt, Brice De Ruyver, ziet dat jongeren op almaar jongere leeftijd gewelddadiger worden. Jeugdcriminaliteit is van alle tijden, maar een mix van factoren: geweld, culturele ontworteling en illegaliteit leiden tot meer geweld onder jongeren. “We hebben te lang die realiteit niet onder ogen gezien”, zei De Ruyver tijdens een voordracht voor het Liberaal Vlaams Verbond.

Dat de veiligheidsproblematiek op een groeiende belangstelling kan rekenen, bewijst volgens De Ruyver het stijgend aantal studenten criminologie. Maar ook de grotere aandacht van de politiek voor alles wat met veiligheid heeft te maken, is een opvallend gegeven. Dit is niet altijd zo geweest, vaak overheerste het economische of het communautaire de politieke agenda.

Terrorisme bij de deur

De Ruyver onderscheidt vier “velden” van mogelijke dreigingen. Te beginnen met het terrorisme dat vooreerst een internationale voedingsbodem heeft,

maar nu ook opduikt dicht bij de deur. De “home-ground-terroristen” groeien bij ons op, ondervinden problemen bij de integratie en worden als individu in een radicaliseringsproces gevangen. “Een grote zorg”, zo beklemtoont De Ruyver.

Een andere bezorgdheid is de georganiseerde misdaad, niet meteen dicht bij de burger, maar zeker zo bedreigend. Georganiseerde criminelen gaan veel drierster te werk en zijn professioneler georganiseerd. Bovendien draait dit soort van misdaad rond andere activiteiten, zoals de heroïneproductie in Afghanistan of het groot kapitaal dat

zich in de afvalberg vastbijt. Dit alles stimuleert de mensenhandel, als bron van de kloof tussen arm en rijk. De Ruyver pleit voor een harde aanpak.

Ook problematisch is de opkomst van rondtrekkende dadergroepen, internationaal georganiseerde criminelen die leven van inbraken in wijken en zo vermogens opbouwen.

Tenslotte en heel dicht bij de burger wijst De Ruyver op de overlastfenomenen waar er een directe confrontatie is tussen slachtoffer en onveilige omgeving. In dit geval wordt het openbaar domein zelfs door hele groepen geclaimd als territorium, met vaak een combinatie van verloederde en maatschappelijk ontredderde wijken. “Deze no-go-zones kunnen het einde van de rechtsstaat betekenen”, weet de veiligheids-expert. Wat zijn de oplossingen? Die liggen vooral op Europees vlak. Meer Europese samenwerking, het op elkaar afstemmen van de rechtssystemen, leidt tot meer veiligheid.

Vertrouwen in justitie laag

En het dichten van de kloof tussen poli-

tie en gerecht. De Ruyver merkt op dat de politiehervorming op spoor zit, maar dat justitie al die jaren is achtergebleven. Zelfs zo dat het vertrouwen in justitie “beangstigend laag” is. Dit is volgens De Ruyver een ongezonde situatie. De wetgevende macht (het parlement) moet bovendien eens de moed hebben om het strafrecht uit te zuiveren.

Heel actueel is het fenomeen van het toenemend geweld bij jongeren. De Ruyver ziet een groeiende gewelddadige cultuur bij jongeren, gestimuleerd door allerhande videospelletjes. Jongeren worden op steeds jongere leeftijd gewelddadiger. Bovendien ontstaat een mix van factoren die als een tijdbom tikt: geweld, culturele ontworteling en een illegaal kader. “We hebben deze realiteit te lang niet onder ogen gezien. De mentaliteit van “als je een mp3-speler wil, moet je hem maar pikken”, is een gruwelijke mentaliteit. De Ruyver ziet het onderwijs en een preventieve aanpak als mogelijke pistes die tot een verbetering zouden moeten leiden.

FOTO LIBERAAL ARCHIEF

8 oktober: stem ook voor het Liberaal Archief!

Zondag 8 oktober 2006 trekt u opnieuw naar de stembus om het bolletje te kleuren van de man of vrouw die u de volgende zes jaar mag vertegenwoordigen in de gemeente. In de aanloop daarvan zullen velen massaal verkiezingsmateriaal ontvangen. Waarschijnlijk belandt het grootste deel daarvan nadien bij het oud papier, maar denk dit jaar ook aan het Liberaal Archief. U kan deze instelling een dienst bewijzen door al het verkiezingsmateriaal dat u ontvangt, aan het Liberaal Archief over te maken. Het voorziet een plekje voor alle brieven, folders, affiches, ... die onze politici opnieuw in grote aantallen zullen verspreiden. Dat verkiezingsmateriaal doet dienst als studiemateriaal voor iedereen die de campagne later wil bestuderen. Het Liberaal Archief werd in 1982 opgericht als het centrale archief van de liberale beweging. Het tracht niet alleen zoveel mogelijk bronnenmateriaal van

de liberale beweging vanaf het begin van de 19de eeuw tot vandaag te verzamelen en te ontsluiten maar publiceert eveneens bibliografieën, inventarissen en historische monografieën. Meer informatie vindt u op hun website.

U mag het materiaal opsturen (verzendingskosten worden terugbetaald). Het kan ook worden afgehaald. Alvast bedankt!

Liberaal Archief vzw
Kramersplein 23
9000 Gent
tel. 09/221 75 05
www.liberaalarchief.be
info@liberaalarchief.be